

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – „Słowa na czasie” klasa 2

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Justyny Zabrodzkiej, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Słowa na czasie” w klasie 2. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz: Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:	
1. i 2. Wiara w potęgę rozumu podstawą nowej epoki	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje epokę oświecenia • wymienia nazwiska myślicieli oświeceniowych • podaje daty graniczne epoki • wymienia charakterystyczne cechy sztuki klasycyzmu i rokoka 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy trzech największych myślicieli oświeceniowych • określa, które z podanych terminów są związane z <i>wiekami rozumu</i> • wyjaśnia w kilku zdaniach, jaki był wpływ rozwoju czasopism na społeczeństwo w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię o poglądach myślicieli oświecenia i uzasadnia swoje zdanie • określa, podając odpowiednie argumenty, który styl – klasycyzm czy rokoko – bardziej mu się podoba • wyjaśnia, dlaczego podane terminy wiążą się z <i>wiekami rozumu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dłuższą wypowiedź pisemną na temat wpływu rozwoju czasopism na społeczeństwo w oświeceniu • na podstawie fragmentu „Monitora” omawia stosunek XVIII-wiecznych publicystów do ulegania obcym wpływom 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie oświecenia dla kultury europejskiej
3. Bajka prawdę o człowieku ci powie <ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Ignacego Krasickiego • streszcza bajki Ignacego Krasickiego • odpowiada, jaką prawdę życiową 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jakie wartości są ważne dla młodego, a jakie – dla starego czyżyka • wyjaśnia, co symbolizuje klatka • określa, z ilu wersów składa się wiersz • ustala liczbę sylab w poszczególnych wersach • wskazuje rymy występujących w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Ignacego Krasickiego • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie mają różne hierarchie wartości • określa, do jakich wydarzeń historycznych nawiązuje bajka „Ptaszki w klatce” 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje parę możliwych wyjaśnień symbolu • tłumaczy, w jaki sposób budowa utworu wpływa na jego odbiór • redaguje spójny i poprawny językowo opis fotografii oraz nadaje jej odpowiedni tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje w kilku zdaniach sytuację polityczną państwa polskiego w epoce oświecenia • udowadnia, że bajki mają charakter dydaktyczny 	

zawiera bajka	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje fotografię i nadaje jej odpowiedni tytuł 				
<p>4. Zdrowie cenniejsze niż złoto – dydaktyczny charakter bajki „Człowiek i zdrowie”</p> <ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze • wypisuje z tekstu wady człowieka • wymienia cechy bajki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy związki frazeologiczne związane ze zdrowiem • wyjaśnia znaczenie podanych frazeologizmów • nazywa zastosowany w wierszu środek stylistyczny • tłumaczy, na czym polega dydaktyczny charakter utworu • wykonuje plakat, na którym w sposób symboliczny przedstawia prawdy życiowe głoszone w innych bajkach Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze, stosując bogate słownictwo • uzasadnia, że utwór „Człowiek i zdrowie” jest bajką • redaguje kilkudzaniową wypowiedź na temat tego, dlaczego ludzie się śpieszą i jak tempo życia wpływa na jego jakość 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego autor posłużył się personifikacją • gromadzi argumenty potwierdzające, że wiersz ma charakter uniwersalny • wykonuje oryginalny i estetyczny plakat, na którym w sposób symboliczny przedstawia prawdy życiowe głoszone w innych bajkach Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady literatury dydaktycznej spoza podręcznika 	
<p>5. i 6. Posąg czy miłość? – co jest ważniejsze dla bohaterów komedii „Powrót posła”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Juliana Ursyna Niemcewicza • redaguje streszczenie przeczytanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia relacje panujące między Starostą a Walerym na podstawie odnalezionych cytatów • wyjaśnia, dlaczego Szarmanckiego można nazwać oszustem • krótko charakteryzuje Teresę lub Walerego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Juliana Ursyna Niemcewicza • przytacza fragmenty dramatu wskazujące na to, że Szarmancki jest oszustem • charakteryzuje postać Starościny na podstawie jej sposobu mówienia • redaguje kilkudzaniową charakterystykę Teresy i Walerego 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje streszczenie przeczytanego tekstu, stosując wskaźniki zespolenia oraz dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • ocenia postawę Starosty, biorąc pod uwagę jego stosunek do Szarmanckiego i córki oraz spełnianie obietnic 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę dotyczącą utworu Juliana Niemcewicza, która mogłaby być zamieszczona w szkolnym leksykonie lektur
<p>7. W stronę sielanki...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Franciszka Dionizego Książnina • określa tematykę przeczytanego tekstu • wskazuje, kto wypowiada się w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką sytuację potocznie nazywa się sielanką lub idyllą • charakteryzuje bohatera lirycznego • opisuje sytuację liryczną wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Franciszka Dionizego Książnina • uzasadnia, że wiersz „Krosienka. W rodzaju pasterskim” jest sielanką 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zdrobnień w tekście • wyjaśnia, w jaki sposób budowa utworu podkreśla przedstawione w nim treści • opisuje obraz Witolda Pruszkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje propozycje sytuacji, które mogłyby zainspirować współczesnych autorów sielanek

		<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje występujące w tekście zdrobnienia • nazywa uczucia postaci z wiersza • ustala liczbę sylab w wersach • określa układ rymów • podaje cechy sielanki • opisuje obraz Witolda Pruszkowskiego „Sielanka” 		„Sielanka”, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych	
8. „Jeszcze Polska nie zginęła...” – jakie uczucia budzi tekst hymnu narodowego?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze fakty z życia Józefa Wybickiego • omawia okoliczności powstania „Mazurka Dąbrowskiego” • ustala, kto i do kogo zwraca się w „Pieśni Legionów Polskich we Włoszech” • podaje przykładowe sytuacje, w których obecnie śpiewa się hymn 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice pomiędzy obiema wersjami pieśni • określa, do jakich postaci i wydarzeń historycznych odwołuje się utwór Józefa Wybickiego • wymienia cztery cechy Polaków, o których jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Józefa Wybickiego • szczegółowo opisuje okoliczności powstania „Mazurka Dąbrowskiego” • podaje więcej niż cztery cechy Polaków wymienione w pieśni 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję hymnu w życiu • omawia szerzej rolę postaci i wydarzeń historycznych, do których odwołuje się utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada i uzasadnia swoje zdanie na temat prób uwspółcześniania polskiego hymnu narodowego przez piosenkarzy
9. Podróże małe i duże – Jonathan Swift „Potęga nauki?”	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze fakty z życia Jonathana Swifta • wymienia wynalazki, nad którymi pracowano w Akademii 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuł każdemu akapitowi przeczytanego utworu • wskazuje elementy rzeczywistości opisanej w tekście, które mogą budzić wesołość • podaje cechy powieści podróżniczej • redaguje opowiadanie na wyznaczony temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jonathana Swifta • nazywa ideę filozoficzną, do której odwołał się autor w tekście „Potęga nauki?” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragment utworu potwierdzający, że „Podróże Guliwera” są powieścią podróżniczą • redaguje ciekawe opowiadanie na podany temat, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pomysłówą reklamę wynalazku widocznego na fotografii
10. Monolog czy dyskusja?	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia dialog od monologu • stosuje odpowiedni układ graficzny w zapisie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje przedstawioną rozmowę • wymienia konsekwencje niewłaściwego zachowania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco odpowiada na pytania tak, aby rozmowa mogła się rozwinąć • dopisuje do podanych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótki dialog, uwzględniający wszystkie zasady prawidłowej komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób brak porozumienia wpływa na jakość dialogu • zaznacza w tekście

	dialogu	uczestników dialogu <ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótki dialog, uwzględniający dwie zasady prawidłowej komunikacji • dopisuje do podanych wypowiedzi przynajmniej dwa zdania służące podtrzymaniu rozmowy 	wypowiedzi cztery zdania służące podtrzymaniu rozmowy		fragmenty, które wydają się czytane z kartki
11. Warszawa oczami malarzy	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, co znajduje się na pierwszym i drugim planie każdego z płócien 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia termin <i>weduta</i> • nazywa styl oświeceniowy, do którego można zaliczyć obraz Canaletta • podaje przymiotniki będące określeniami obu dzieł malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy stylu oświeceniowego, do którego można zaliczyć obraz Canaletta 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego artyści użyli danej kolorystyki • udowadnia, że dzieło Edwarda Dwurnika przedstawia nierealistyczną wizję świata 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między analizowanymi dziełami malarskimi
12. i 13. Człowiek, który kierował się w życiu rozumem i doświadczeniem	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla w tekście fakty świadczące o tym, że naukowiec kierował się w życiu rozumem • wypisuje z utworu przykłady faktów i anegdot 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego w utworze podano dwie daty urodzin Isaaca Newtona • redaguje charakterystykę Isaaca Newtona, korzystając z informacji zawartych w przeczytanym fragmencie • formułuje dwa argumenty uzasadniające, dlaczego Isaaca Newtona można nazwać wybitnym przedstawicielem oświecenia • pisze biografię wybranej osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnicę między kalendarzem juliańskim a gregoriańskim • odróżnia fakt od anegdoty • redaguje charakterystykę Isaaca Newtona na podstawie informacji zawartych w tekście i odnalezionych w innych źródłach • formułuje cztery argumenty uzasadniające, dlaczego Isaaca Newtona można nazwać wybitnym przedstawicielem oświecenia • wyjaśnia, czym różni się informacja biograficzna w encyklopedii od tekstu Andrzeja Kajetana 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia fakty dowodzące, że Isaac Newton zajmował się alchemią 	

			Wróblewskiego • pisze biografię wybranej osoby, wykorzystując anegdoty i zdjęcia z jej dzieciństwa		
14. i 15. Zostań gościem obiadów czwartkowych • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Zofii Kossak-Szczuckiej • wymienia nazwiska uczestników obiadów czwartkowych	<ul style="list-style-type: none"> • wykreśla z diagramu nazwiska uczestników obiadów czwartkowych • podaje, w jaki sposób w utworze został scharakteryzowany Ignacy Krasicki • krótko opowiada o relacjach panujących między uczestnikami spotkań • określa, jakie wartości były ważne dla ludzi oświecenia • wymienia nazwisko współczesnego pisarza, którego warto byłoby zaprosić na obiady czwartkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze informacje na temat osiągnięć uczestników obiadów czwartkowych • przygotowuje prezentację dotyczącą wybranego przedstawiciela epoki oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada o relacjach panujących między osobami biorącymi udział w spotkaniach • wymienia nazwiska współczesnych pisarzy, których warto byłoby zaprosić na obiady czwartkowe, i uzasadnia swój wybór 	<ul style="list-style-type: none"> • uwzględniając kontekst historyczny, wyjaśnia, dlaczego wskazane wartości były ważne dla ludzi oświecenia 	
16. Różne rodzaje dyskusji	<ul style="list-style-type: none"> • określa sytuacje typowe dla dialogu, monologu i dyskusji • zapisuje przykładowe wypowiedzi osób ukazanych na dwóch wybranych fotografiach • wymienia rodzaje dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w dyskusji rzeczowe i przekonujące argumenty • podaje nazwy cyklicznych audycji radiowych lub telewizyjnych, których uczestnicy dyskutują • ocenia przedstawioną dyskusję pod względem przestrzegania zasad etykiety językowej • formułuje argumenty do debaty na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje przykładowe wypowiedzi osób ukazanych na wszystkich fotografiach • charakteryzuje rodzaje dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia sposób wypowiedzania się osób występujących w tekście • aktywnie uczestniczy w debacie na podany temat, posługując się odpowiednimi argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje oceny sposobu prowadzenia dyskusji w cyklicznych audycjach radiowych lub telewizyjnych
17. i 18.	• nazywa emocje, jakie	• wyszukuje fragmenty	• po wysłuchaniu piosenki	• tłumaczy, dlaczego	• uzasadnia, że piosenka

„Skłócony naród, król niepewny, szlachta dzika...” poetycki opis upadku Rzeczypospolitej	wzbudza w nim piosenka „Rejtan, czyli raport ambasadora” w wykonaniu Jacka Kaczmarskiego i Przemysława Gintrowskiego • wymienia tytuły utworów Jacka Kaczmarskiego • określa, kto jest podmiotem lirycznym wiersza	charakteryzujące osobę mówiącą w tekście • wyszukuje w wierszu słowa i wyrażenia z języka francuskiego • tłumaczy, dlaczego Jacek Kaczmarski i Jan Matejko nawiązali w swoich dziełach do wydarzeń oświeceniowych • redaguje zaproszenie na wieczorek poezji Jacka Kaczmarskiego	„Rejtan, czyli raport ambasadora” i zapoznaniu się z dziełem Jana Matejki nazywa emocje, jakie wzbudza w nim utwór w kontekście obrazu • krótko omawia postać Jacka Kaczmarskiego • korzystając z różnych źródeł, sporządza noty biograficzne na temat postaci opisanych w utworze	podmiot liryczny wplata do swojej wypowiedzi słowa i wyrażenia z języka francuskiego • wyjaśnia znaczenie historyczne i psychologiczne czynu Tadeusza Rejtana • redaguje zaproszenie na wieczorek poezji Jacka Kaczmarskiego, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych	„Rejtan, czyli raport ambasadora” odnosi się nie tylko do sytuacji Polski w XVIII w., lecz także do wydarzeń aktualnych dla autora • ocenia, czy Jacek Kaczmarski trafnie zinterpretował dzieło Jana Matejki
19. Internet – szansa czy zagrożenie?	• wymienia wiarygodne źródła informacji	• wyszukuje ciekawe strony internetowe zawierające przydatne wiadomości polonistyczne • formułuje tezę i podaje dwa argumenty na temat: <i>Czy treści dostępne w internecie powinny być kontrolowane?</i>	• formułuje tezę i podaje cztery argumenty na temat: <i>Czy treści dostępne w internecie powinny być kontrolowane?</i> • znajduje ciekawe strony internetowe zawierające przydatne wiadomości polonistyczne i wyjaśnia, dlaczego warto z nich korzystać	• uzasadnia tezę, że informacja to najcenniejszy towar na rynku	• uzasadnia stwierdzenie, że człowiek zawsze żył w erze informacji
20. Odróżnić świat rzeczywisty od wirtualnego	• podaje tytuły utworów Joanny Szczepkowskiej • wymienia bohaterki opowiadania • określa, czym różni się świat rzeczywisty od wirtualnego	• wyjaśnia, w jaki sposób odnoszą się do internetu postacie z tekstu • tłumaczy sens podanej wypowiedzi • wypisuje z tekstu wyrazy zapożyczone, związane z Internetem, i odszukuje ich pisownię w słowniku języka polskiego • zbiera argumenty i kontrargumenty na wskazany temat	• krótko omawia postać Joanny Szczepkowskiej • charakteryzuje bohaterki opowiadania • wyjaśnia terminy: <i>ironia</i> , <i>felieton</i> • wskazuje w felietonie fragmenty ironiczne • określa, w jaki sposób został oceniony każdy ze światów	• tłumaczy, czemu służy zastosowanie w tekście ironii • omawia zjawisko dezinformacji • redaguje opowiadanie z dialogiem na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo	• przygotowuje projekt klasowej strony internetowej
21.	• wskazuje w tekście	• przekształca zdania w	• odróżnia równoważnik	• określa, w jakich tekstach	• zapisuje myśli postaci

O rodzajach wypowiedzeń	równoważnik zdania i zdanie <ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w przeczytanym fragmencie informacje na określony temat 	zawiadomienia <ul style="list-style-type: none"> przekształca równoważniki zdań na zdania przekształca zdania złożone w pojedyncze uzupełnia wypowiedzi odpowiednimi wykrzyknieniami nadaje rysunkom tytuły w formie zawiadomień uzupełnia dialog, wpisując odpowiednie typy wypowiedzeń 	zdania od zdania	można stosować zdania, a w jakich – zawiadomienia <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są czasowniki niewłaściwe 	przedstawionej na ilustracji, stosując podane typy wypowiedzeń
22. Między prawdą historyczną a fikcją literacką	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Dana Browna czyta ze zrozumieniem fragment utworu Dana Browna nazywa uczucia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego autor powieści nie podał prawdziwych danych dotyczących obrazu określa, co to jest manipulacja podaje, jakie mogą być skutki manipulacji informacjami we własnym środowisku opisuje obraz Leonarda da Vinci 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Dana Browna ocenia postępowanie poszczególnych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> podaje, jakie mogą być skutki manipulacji informacjami we własnym środowisku i podaje odpowiednie przykłady sytuacji opisuje obraz Leonarda da Vinci, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> poszukuje w różnych źródłach informacji na temat dwóch wersji dzieła „Madonna wśród skał”
23. Prasa jak chleb codzienny	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuł najstarszej polskiej gazety określa, kiedy ukształtowała się prasa w współczesnej postaci 	<ul style="list-style-type: none"> korzystając ze słownika języka polskiego, wyjaśnia znaczenie terminów odnoszących się do prasy na podstawie tekstu redaguje notatkę na temat historii polskiej prasy charakteryzuje w trzech zdaniach czasopisma, które najchętniej czyta 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady użycia wskazanych terminów odnoszących się do prasy na podstawie tekstu oraz innych źródeł redaguje notatkę na temat historii polskiej prasy wyjaśnia, czym kieruje się przy wyborze pism, które chętnie czyta 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia na osi czasu rozwój polskiej prasy 	
24. Związki składniowe	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wyraz nadrzędny i podrzędny w 	<ul style="list-style-type: none"> łączy wyrazy tak, aby powstały związki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym są związki składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne związki 	<ul style="list-style-type: none"> dopisuje do tekstu wypowiedzenia

	<p>wybranych frazeologizmach</p> <ul style="list-style-type: none"> • odmienia przez przypadki podane związki składniowe 	<p>frazeologiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • szuka w tekście określonych związków składniowych • uzupełnia wykresy zdań poszczególnymi częściami zdania • wzbogaca wypowiedzenie odpowiednimi przydawkami, dopełnieniami i okolicznikami 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z tekstu związki składniowe i ustala ich rodzaj 	<p>składniowe</p>	<p>zawierające określone związki składniowe</p>
<p>25. Dziennikarskie rzemiosło</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst <i>Jak zostać dobrym dziennikarzem</i> • wymienia czynności pozwalające przygotować się do zawodu dziennikarza 	<ul style="list-style-type: none"> • zabiera głos w dyskusji na temat cech dobrego dziennikarza • na podstawie tekstu układa listę cech dobrego dziennikarza • tłumaczy, dlaczego dziennikarz musi być racjonalistą • redaguje krótką notatkę prasową, wykorzystując dostępne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje listę cech dobrego dziennikarza według hierarchii ważności • wyjaśnia, dlaczego dziennikarstwo zostało określone jako rzemiosło, odwołując się do słownikowego znaczenia tego wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat cech dobrego dziennikarza • na podstawie dostępnych informacji redaguje krótką notatkę prasową, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje relację z posiedzenia spotkania redakcyjnego
<p>26. i 27. Poznajemy style wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy stylów funkcjonalnych • nazywa styl poszczególnych wypowiedzi • określa styl, w którym powinny zostać zredagowane wskazane teksty 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje wypowiedzi odpowiednim fotografiom • zaznacza w tekście sformułowania potoczne i dopisuje do nich synonimy • zastępuje potoczne związki frazeologiczne odpowiednimi sformułowaniami z języka ogólnego • przekształca fragment regulaminu na notatkę pisaną językiem ogólnym 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie zawierające dialog i opis krajobrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca fragment słownika na tekst w języku standardowym, zgodnie z zaleceniami 	

		<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne style funkcjonalne • określa styl wskazanych wypowiedzi, podając co najmniej dwie cechy charakterystyczne • odróżnia język potoczny od języka ogólnego 			
28. Klasowe targi prasowe	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym charakteryzują się tabloidy • uczestniczy w organizacji klasowych targów prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje sposób pracy redaktorów gazet brukowych • znajduje w tekście inne nazwy tabloidów • formułuje dwa argumenty potwierdzające tezę, że walka z brukowcami to walka z wiatrakami • wymienia przyczyny popularności tabloidów w polskim społeczeństwie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego określenia odnoszące się do tabloidów są nacechowane emocjonalnie • formułuje cztery argumenty potwierdzające tezę, że walka z brukowcami to walka z wiatrakami 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia pracę redaktorów tabloidów • przedstawia wizję świata kreowaną przez tabloidy • aktywnie uczestniczy w organizacji klasowych targów prasowych 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje referat na temat przyczyn popularności tabloidów w polskim społeczeństwie
29. i 30. Reportaż jako bezpośrednia relacja z wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Ryszarda Kapuścińskiego • wskazuje miejsce wydarzeń przedstawionych w reportażu • wymienia cechy reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie noty biograficznej określa, kto jest autorem, bohaterem i narratorem tekstu • zapisuje wydarzenia, które doprowadziły do wybuchu wojny • przytacza fragmenty mówiące o zadaniach reportera • porównuje treść depechy z opisem rozpoczęcia działań wojennych • redaguje jak najkrótszą relację z wybranej lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Ryszarda Kapuścińskiego • uzasadnia, że tekst „Mecz na śmierć i życie” jest reportażem 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przyczyny wybuchu <i>wojny futbolowej</i> • wyjaśnia, w jaki sposób media mogą kształtować nastroje społeczne • redaguje jak najkrótszą relację z wybranej lekcji, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady agresji, prowokacji lub manipulacji w mediach
31.	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje sytuacje, w 	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polega 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia perswazję 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wybranych

Czym jest perswazja językowa?	których informacja zmienia się w perswazję <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza w tekście zwroty służące wyrażeniu perswazji 	przykłady formułowania próśb do odpowiednich nadawców i odbiorców <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tekst, który zawiera manipulację językową 	perswazja językowa <ul style="list-style-type: none"> • przekształca tekst tak, aby nie zawierał elementów manipulacji 	językową od manipulacji <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, od czego zależy sposób formułowania danej próśby 	przez siebie czasopismach przykłady perswazji językowej i wyjaśnia, do czego próbuje nakłonić odbiorcę nadawca
32. Dziedzictwo oświecenia – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • czyta tekst na poziomie dosłownym • wymienia zasługi ludzi oświecenia • przedstawia informacje na temat Collegium Nobilium i Teatru Narodowego • wymienia najważniejsze fakty z dziejów biblioteki Załuskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w oświeceniu powstawały duże biblioteki • omawia dzieje biblioteki Załuskich 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia dokonania przedstawicieli oświecenia • szuka śladów epoki oświecenia w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat 		
33. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia dziedziny działalności człowieka, które służą celom społecznym • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, jaki środek stylistyczny zastosowano w utworze • wypisuje z wiersza przykład personifikacji • podaje główny czynnik sprzyjający rozwojowi prasy • odróżnia felieton od bajki i sielanki • pisze rozprawkę na jeden z wyznaczonych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wydarzenie historyczne, które wpłynęło na kształt polskiej kultury pod koniec XVIII w. • określa, jakie są niebezpieczeństwa związane z dążeniem prasy do wszechstronności 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł wiersza • pisze rozprawkę na jeden z wyznaczonych tematów, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	
34. i 35. Romantyczny bunt przeciwko „starym” racjonalistom	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, skąd się wzięła nazwa <i>romantyzm</i> • podaje nazwiska głównych filozofów epoki • określa daty graniczne romantyzmu • wskazuje cechy i zjawiska typowe dla romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega ludowość romantyczna • wymienia różnice pomiędzy filozofią romantyczną i oświeceniową • charakteryzuje malarstwo romantyczne • podaje cechy stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje głównych filozofów epoki • wymienia wydarzenia łączące się z datami granicznymi romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia fascynacje romantyków • wskazuje na podanych przykładach dzieł elementy neogotyckie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnice między klasykami a romantykami

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy malarstwa romantycznego 	neogotyckiego			
36. Bezstronnie czy subiektywnie, czyli o faktach i opiniach	<ul style="list-style-type: none"> gromadzi fakty i opinie na swój temat zapisuje swoje opinie na dowolny temat, wykorzystując podane zwroty i wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca tekst tak, aby powstała obiektywna informacja redaguje obiektywne wypowiedzi i opinie o wydarzeniu ukazanym na fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje autocharakterystykę odróżnia fakty od opinii odszukuje w słowniku języka polskiego związki frazeologiczne ze słowem <i>fakt</i> i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie przedstawionej sytuacji wyjaśnia, w jaki sposób przetwarzane są fakty i dlaczego nie należy wierzyć plotkom 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca podane sentencje tak, aby pozostawić w nich same fakty
37. i 38. Pejzaż romantyczny w balladzie „To lubię”	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Adama Mickiewicza streszcza historię opowiedzianą przez Marylę wymienia cechy ballady 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje plan wydarzeń przedstawionych w balladzie wyjaśnia, co miało uwolnić dziewczynę od wiecznej męki tworzy opis miejsca ukazanego w tekście redaguje opowiadanie z elementami opisu i dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Adama Mickiewicza sporządza plan wydarzeń, podając numery zwrotek odpowiadające kolejnym zdarzeniom redaguje opis miejsca ukazanego w tekście, uwypuklając cechy charakterystyczne pejzażu romantycznego udowadnia, że utwór Adama Mickiewicza jest balladą 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób spotkanie ze zjawą wpłynęło na narratora tworzy opowiadanie z elementami opisu i dialogu, dbając o odpowiednią kompozycję, poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób treść ballady odnosi się do biografii autora
39. i 40. Symboliczne znaczenie obrony reduty	<ul style="list-style-type: none"> określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu wypisuje z utworu porównania na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów tłumaczy, w jaki sposób relacjonowany jest w utworze przebieg wydarzeń wskazuje cytaty będące opisami miejsc i sytuacji odnajduje fragmenty, w 	<ul style="list-style-type: none"> nadaje tytuły wskazanym opisom miejsc i sytuacji ocenia czyn Juliusza Ordoną, podając odpowiednie argumenty wyjaśnia, na czym polega znaczenie symboliczne obrony reduty 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rolę zastosowanych form czasowników w sposobie relacjonowania zdarzeń określa, jaką funkcję pełni w utworze nagromadzenie porównań redaguje opis przeżyć wewnętrznych z perspektywy uczestnika walk, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> omawia okoliczności powstania wiersza 	

	<p>których jest mowa o wojsku polskim i rosyjskim</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis przeżyć wewnętrznych, wcielając się w rolę uczestnika obrony reduty 				
<p>41. Cechy dobrego stylu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy dobrego stylu • uzupełnia zdania odpowiednimi czasownikami tak, aby uniknąć powtórzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje znaczenie wyrazów o podobnym brzmieniu • układa wypowiedzenia z wybranymi parami wyrazów podobnie brzmiących • przekształca zdania tak, aby przekazywały informacje zgodnie z zasadami zwięzłości, prostoty i jasności stylu • wymienia cechy dobrego stylu, których zabrakło w wypowiedzi postaci • wypisuje z tekstu charakterystyczne cechy sposobu wypowiedzania się bohatera • redaguje dalszy ciąg tekstu w określonym stylu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy dobrego stylu • wyjaśnia, dlaczego należy znać dokładne znaczenie używanych wyrazów • ocenia styl wypowiedzi bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca podany tekst w taki sposób, aby zyskał większą dynamiczność i zwięzłość 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje fragment powieści tak, aby stał się zwięzłą, rzeczową i bezosobową relacją z przedstawionych wydarzeń
<p>42. Ludzkie sny okiem malarzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat każdego z dzieł • wymienia elementy tworzące kompozycję romantyczną i współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób artyści przedstawili przestrzeń • porównuje gamę barwną dzieł • opisuje jeden z zaprezentowanych obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje kompozycję romantyczną z kompozycją współczesną • określa podobieństwa i różnice między dziełami • tworzy wypowiedź na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ kolorystyki na odbiór obu dzieł • wyjaśnia symbolikę obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia ludowe i naukowe poglądy na temat zmory sennej
<p>43. Zachwył <i>poety rupieci</i> nad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje najważniejsze cechy ballady jako gatunku literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak można rozumieć ostatnie wersy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symboliczne znaczenie wyrażenia <i>zupelny sklep</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcję powtórzeń w tekście • przedstawia własną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Mirona Białoszewskiego nazywano <i>poetą rupieci</i>

codziennieścią	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy rzeczywistości, na które zwraca uwagę podmiot liryczny zaznacza w tekście powtórzenia 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w przygotowaniu scenek dramowych, przedstawiających wybraną codzienną czynność z różnych punktów widzenia 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w przygotowaniu scenek dramowych, przedstawiających wybraną codzienną czynność z różnych punktów widzenia 	interpretację zakończenia wiersza <ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego tytuł utworu zawiera odwołanie do ballady 	
44. Głos Czesława Miłosza w sprawie Mickiewicza	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Czesława Miłosza czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Czesława Miłosza 	<ul style="list-style-type: none"> znajduje cytaty, w których jest mowa o stosunku współczesnego pisarza do romantycznego poety określa, co zdaniem Czesława Miłosza świadczy o wielkości poezji Adama Mickiewicza nazywa rodzaje narracji występujące w tekście na podstawie słownika terminów literackich wyjaśnia, co to jest esej wyraża swoje zdanie na temat twórczości autora „Reduty Ordona” 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Czesława Miłosza wyjaśnia metaforę <i>pogrążając się w Mickiewiczu</i> przytacza słowa ukazujące subiektywny stosunek narratora do przedstawianych treści przygotowuje szkolną wystawę cytatów z dzieł Adama Mickiewicza, dbając o estetykę i oryginalność wykonania 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jaką funkcję w tekście pełnią poszczególne rodzaje narracji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w utworze elementy eseju
45. Jak unikać błędów stylistycznych?	<ul style="list-style-type: none"> określa nadawcę i odbiorcę tekstu oraz okoliczności, w których jest wygłaszany ustala, jaką odmianą języka posługuje się nadawca 	<ul style="list-style-type: none"> skreśla wyrazy, które są niezgodne ze znaczeniem lub stylem danego wypowiedzenia porządkuje fragmenty listu zgodnie z logicznym tokiem wypowiedzi układa dwa dialogi z podanych wypowiedzi wyjaśnia, na czym polega błąd stylistyczny 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, w jaki sposób unikać błędów stylistycznych poprawia zaznaczone błędy stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wyróżnione wyrazy i sformułowania są niewłaściwe oraz podaje ich poprawne odpowiedniki 	
46. Wyrazy poza	<ul style="list-style-type: none"> nazywa grupy wyrazów poza związkami 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedzenia 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje grupy wyrazów poza związkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaki jest cel stosowania wykrzykników, 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, jak zmieniłby się charakter tekstu, gdyby

związkami składniowymi	składniowymi • wskazuje w zdaniach wyrazy, które nie tworzą związków składniowych	odpowiednimi wyrazami • stosuje zasady wydzielenia wtrąceń przecinkiem, myślnikiem lub nawiasem	składniowymi	wyrazów nawiązujących i uwydatniających	usunięto z niego wyrazy poza związkami zdania
<p>47. O okolicznościach wydania „Balladyny” słów kilka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Jarosława Marka Rymkiewicza • ustala, dla kogo przeznaczony jest utwór „Balladyna – tłumoki podróże” 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie drogę, jaką odbył egzemplarz „Balladyny” wraz ze swoim twórcą • wyjaśnia, dlaczego poeta woził ze sobą rękopis tragedii • dokonuje redakcji tekstu, przekształcając go w zwarte hasło encyklopedyczne • na podstawie fragmentu utworu Jarosława Marka Rymkiewicza układa pytania do wywiadu z Juliuszem Słowackim na temat jego podróży 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jarosława Marka Rymkiewicza • określa, czego można się dowiedzieć o Juliuszu Słowackim z jego listów • przedstawia, jak Juliusz Słowacki oceniał własną twórczość • wyjaśnia, w jaki sposób nagromadzenie szczegółów o okolicznościach wydania „Balladyny” wpływa na odbiór utworu Jarosława Marka Rymkiewicza • dokonuje redakcji tekstu, przekształcając go w zwarte hasło encyklopedyczne, poprawne pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentu utworu Jarosława Marka Rymkiewicza i dodatkowych informacji z różnych źródeł układa pytania do wywiadu z Juliuszem Słowackim na temat jego podróży 	
<p>48. Manifest rozgoryczonej młodości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Jerzego Tomaszewicza • określa, z jakim okresem życia kojarzy się bunt • wskazuje w tekście pytania 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w wierszu metafory i porównania • odnajduje we fragmencie utworu „Romantyczny buntownik dzisiaj” ocenę współczesnych ludzi wystawioną przez poetę • znajduje w źródłach podanych przez nauczyciela informacje o tym, dlaczego Pablo 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jerzego Tomaszewicza • przedstawia własną ocenę współczesnych ludzi • dokonuje opisu dzieła plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje zastosowanych w wierszu metafor i porównań • omawia rolę pytań występujących w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie znajduje informacje o tym, dlaczego Pablo Picasso namalował obraz „Guernica” • przedstawia filmową lub książkową postać buntownika

		Picasso namalował obraz „Guernica”			
49. O rodzajach zdań złożonych współrzędnie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje zdań złożonych współrzędnie wskazuje zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> wpisuje brakujące spójniki i przecinki tak, aby powstały zdania złożone współrzędnie określa rodzaj zdań złożonych współrzędnie wymienia spójniki, przed którymi stawiamy przecinki, oraz takie, przed którymi nie jest to konieczne zaznacza zdanie złożone współrzędnie bezspójnikowe uzupełnia zdania tak, aby powstały wypowiedzenia złożone 	<ul style="list-style-type: none"> omawia rodzaje zdań złożonych współrzędnie przyporządkowuje przykłady zdań złożonych współrzędnie odpowiednim wykresom 		
50. Odwieczny konflikt: uczucie a rozum	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się na temat podanych sentencji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sytuacje z życia codziennego, w których najlepiej kierować się rozsądkiem i opisuje jedną z nich wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>serce nie służy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia synonimy słowa <i>rozsądek</i> redaguje opinię o zamieszczonych sentencjach, podając odpowiednie argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy kilkuzdaniową wypowiedź na wskazany temat, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady bohaterów literackich, którzy stanęli przed jakimś dylematem
51. Mam w życiu wybór...	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment tekstu „Wybory współczesnych nastolatków” przyporządkowuje wypowiedzi bohaterów do odpowiedniej rubryki tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego czasami trudno wybrać między uczuciem a rozumem gromadzi wyrażenia i zwroty potrzebne do opisu określonej postaci uczestniczy w dyskusji na wskazany temat na podstawie słownika języka polskiego lub frazeologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje opis osoby idącej za głosem serca lub człowieka kierującego się rozsądkiem sporządza notatkę dotyczącą wyborów dokonywanych przez różnych bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> aktywnie uczestniczy w dyskusji na określony temat, podając odpowiednie argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadza ankietę na temat tego, czym ludzie zazwyczaj kierują się w życiu oraz opracowuje jej wyniki w formie diagramu

		uzupełnia podane frazeologizmy i przysłowia			
52. Interpunkcja i wykresy zdań złożonych współrzędnie	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla w tekście zdania złożone współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy spójny tekst, uzupełniając zdania i wstawiając odpowiednie spójniki • określa rodzaj wypowiedzeń złożonych współrzędnie • konstruuje wypowiedzenia złożone współrzędnie z podanych zdań pojedynczych • układa dialog, stosując różne rodzaje zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wszystkie spójniki, przed którymi stawia się przecinek • sporządza wykresy zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania złożone współrzędnie z podanych wyrażen i wyrazów, dodając do nich odpowiednie spójniki 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jakiej odmianie języka i w jakim stylu stosuje się zdania złożone współrzędnie
53. Poezja <i>poety wyklętego</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Edwarda Stachury • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • słucha interpretacji wierszy Edwarda Stachury w wykonaniu zespołu Stare Dobre Małżeństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kilku zdaniach historię miłosną opisaną w utworze • formułuje dwa argumenty do dyskusji na podany temat • gromadzi wyrażenia, którymi można scharakteryzować osobę wypowiadającą się w wierszu • poprawnie posługuje się terminem <i>poezja śpiewana</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Edwarda Stachury • formułuje cztery argumenty do dyskusji na podany temat • tłumaczy, co to jest paradoks 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w kilku zdaniach rozwiniętych historię miłosną opisaną w utworze, dbając o poprawność językową • określa, na czym polega paradoks zastosowany w wierszu • wyjaśnia symbolikę słowa <i>wrzosowisko</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • po wysłuchaniu interpretacji wierszy Edwarda Stachury w wykonaniu zespołu Stare Dobre Małżeństwo redaguje pisemną opinię na temat poezji śpiewanej
<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje na forum klasy postać wybranego mówcy starożytnego • wyjaśnia, czemu służą zastosowane argumenty logiczne • charakteryzuje rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje imiona osób biorących udział w zdarzeniach ukazanych w tekście • streszcza w kilku zdaniach zaprezentowaną historię 	<ul style="list-style-type: none"> • określa zależności między poszczególnymi postaciami • wskazuje bohaterów pierwszoplanowych • wymienia działania podejmowane przez bohaterki • gromadzi wyrażenia i zwroty do charakterystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy krótką charakterystykę Piotra • ocenia decyzje Misi i Asi • poprawnie posługuje się terminem <i>epilog</i> • streszcza w kilku zdaniach zaprezentowaną historię, przestrzegając norm 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie będące epilogiem utworu, uwzględniając normy kompozycyjne i językowe oraz stosując bogate słownictwo 	<p>56. i 57. Najważniejsze – mieć argument!</p>

<p>argumentów 54. i 55.</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypowiedź na temat konfliktu pokoleń, dbając o poprawność językową i właściwą kompozycję • wskazuje hasła reklamowe, które odwołują się do argumentów emocjonalnych • formułuje temat debaty na podstawie podanych argumentów <p>Trudne decyzje</p>		<p>Piotra</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie będące epilogiem utworu 	<p>kompozycyjnych i językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słuszność decyzji profesora Sitko 		
<p>58. • wymienia logiczne argumenty użyte przez bohatera tekstu • wymienia rodzaje argumentów</p> <p>Poznajemy historię radia</p> <ul style="list-style-type: none"> • porządkuje argumenty według określonego kryterium • podaje propozycje innych argumentów, które mogłyby się pojawić w dyskusji • redaguje wypowiedź na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia historię powstania radia • wymienia zalety radia jako środka masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w źródłach wskazanych przez nauczyciela informacje o radiu „Błyskawica” i „Solidarność” oraz sporządza na ten temat krótką notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada historię powstania radia • samodzielnie odszukuje informacje o radiu „Błyskawica” i „Solidarność” oraz sporządza na ten temat krótką notatkę • wymienia zalety i wady radia jako środka masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między radiem współczesnym a dawnym • wymienia współczesne komercyjne rozgłośnie radiowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację na temat z jednej ze współczesnych rozgłośni radiowych

konfliktu pokoleń • dzieli wskazane argumenty na ważne i mniej istotne					
59. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • określa główny temat tekstu • wskazuje fragment, w którym pojawia się perswazja językowa 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z przeczytanego fragmentu dwa fakty i dwie opinie • redaguje dialog, stosując perswazję językową • dzieli argumenty na logiczne, rzeczowe i emocjonalne • przekształca podaną wypowiedź tak, aby wyrażała przyjazne nastawienie komendanta do autostopowiczów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię o tym, czy dany tekst jest przekonujący 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawny kompozycyjnie i językowo dialog, w którym stosuje perswazję językową • przekształca podaną wypowiedź tak, aby wyrażała przyjazne nastawienie komendanta do autostopowiczów, dbając o poprawność językową 	
60. Z sitkiem w eterze – o pracy lektora radiowego	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Macieja Józefa Kwiatkowskiego • nazywa poszczególne etapy pracy osoby pragnącej zostać dobrym lektorem 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakteru, jakimi powinien się odznaczać lektor radiowy • odszukuje w tekście fragmenty określające uczucia towarzyszące początkującemu lektorowi • podaje trudności, jakie napotyka prezenter podczas pracy • odczytuje wskazane zdania, wyrażając głosem odpowiednią intencję 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia etapy pracy osoby pragnącej zostać dobrym lektorem • poprawnie akcentuje podane zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrażenia i zwroty powodujące, że tekst nabiera cech żywej mowy • wyjaśnia, co to jest akcent logiczny w zdaniu • wyjaśnia, na czym polega różnica między brzmieniem a wyrażaniem • interpretuje głosowo wiersz Hanny Ochockiej „Ptasi spór” 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia akcentowanie zdań, brzmienie i natężenie głosu lektora wybranej przez siebie stacji radiowej
61. i 62. Radiowa jednoaktówka na klasowej scenie	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w kilku zdaniach przebieg zdarzeń przedstawionych w tekście • ustala liczbę i wiek bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problem, który został poruszony we fragmencie powieści Stanisławy Fleszarowej-Muskat • nazywa emocje towarzyszące postaciom w 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego radio bywa nazywane <i>teatrem wyobraźni</i> • samodzielnie wyjaśnia znaczenie terminów związanych z radiem • przeprowadza wśród 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję partii narracyjnych tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje wyniki ankiety na temat słuchowisk radiowych

		<p>poszczególnych zdarzeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje zdarzeniom odpowiednie efekty dźwiękowe • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie terminów związanych z radiem 	<p>rówieśników ankietę na temat słuchowisk radiowych</p>		
<p>63. Zdania złożone podrzędnie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje zdań złożonych podrzędnie • odróżnia zdania złożone podrzędnie od zdań złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, na jakie pytania odpowiadają poszczególne rodzaje zdań złożonych podrzędnie • wskazuje zdania złożone podrzędnie dopełnieniowe i okolicznikowe czasu • uzupełnia podane zdania brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady interpunkcyjne w zdaniach złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne rodzaje zdań złożonych podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania tematycznie związane z podanymi fotografiami i odpowiadające określonym wykresom
<p>64. Dziecięca fascynacja radiową rzeczywistością</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoim ulubionym zajęciu w dzieciństwie • określa sposób narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście wskazówki pozwalające ustalić czas wydarzeń • opowiada o przemianie usposobienia bohatera • wyjaśnia, jakich informacji dostarczało chłopcu radio • wypisuje z tekstu zwroty nazywające czynność słuchania • omawia relacje łączące narratora ze światem radiowym i realnym 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co wpłynęło na przemianę usposobienia bohatera • tłumaczy, w jaki sposób dziecięce upodobanie do słuchowisk radiowych wpłynęło na dorosłe życie bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada o swoim ulubionym zajęciu w dzieciństwie • ocenia relacje łączące narratora ze światem radiowym i realnym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie audycje radiowe przeważają we współczesnych radiostacjach i z czego to wynika
<p>65. Pamiętki romantyzmu – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wynalazki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje pogański obrzęd dziadów • wyjaśnia wpływ rozwoju kolejnictwa na życie ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dziady z Zaduszkami i obchodami Halloween • charakteryzuje poszczególne wynalazki romantyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób dzisiaj podtrzymuje się tradycję napoleońską w Polsce • ocenia dorobek epoki • wyszukuje zabytki 	

				kultury neogotyckiej w swoim regionie	
66. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wydarzenie uznawane za początek romantyzmu w Polsce • przyporządkowuje terminy do ich definicji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wartości cenione przez romantyków • określa postawy bohaterów romantycznych • wymienia zalety radia • wypisuje z tekstu żartobliwe określenia radia • poprawnie posługuje się terminem <i>sluchowisko</i> • pisze rozprawkę lub wywiad na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie powstania radia • podaje definicje terminów związanych z radiem 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę lub wywiad na określony temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego romantyczne wzorce osobowe są atrakcyjne dla Polaków
67. Przedstawiamy zdania złożone podrzędnie na wykresach	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca pary zdań pojedynczych w zdania złożone podrzędnie okolicznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje zdania tak, aby uniknąć konstrukcji z zaimkiem <i>który</i> • przekształca wypowiedzenia złożone podrzędnie podmiotowe i okolicznikowe na zdania pojedyncze 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst, zmieniając wypowiedzenia złożone podrzędnie na złożone współrzędnie lub pojedyncze • uzupełnia wypowiedzi bohaterów, wpisując zaimki <i>który</i> lub <i>jaki</i> w odpowiedniej formie • tworzy zdania podrzędnie złożone odpowiadające podanym wykresom 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dla jakiej odmiany języka i stylu charakterystyczne są zdania złożone podrzędnie 	
68. i 69. Wiek pary i elektryczności – wprowadzenie do epoki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wskazuje daty graniczne pozytywizmu • podaje cechy realizmu i naturalizmu w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega praca organiczna i praca u podstaw • przeprowadza wśród rówieśników ankietę na temat ich wiedzy o pozytywizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pochodzenie terminu <i>pozytywizm</i> • krótko charakteryzuje głównych filozofów epoki • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi pozytywizmu • wskazuje na przykładach dzieł elementy realistyczne i naturalistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia istotę światopoglądu pozytywistycznego • tłumaczy, czym się charakteryzuje eklektyzm 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie opracowuje wyniki ankiety na temat wiedzy o pozytywizmie, przeprowadzonej wśród rówieśników
70. i 71. Czy zawsze należy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły dzieł Bolesława Prusa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu • charakteryzuje postacie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Bolesława Prusa 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w pierwszej osobie o przeżyciach 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie redaguje notatkę na temat

mówić prawdę?	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przebieg wydarzeń przedstawionych we fragmencie noweli • podaje cechy noweli 	<p>małżonków z tekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> • nazywa typy narracji zastosowanych w utworze • wyjaśnia, co to jest punkt kulminacyjny • opowiada w pierwszej osobie o przeżyciach jednego z bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • w określonej liczbie zdań streszcza przebieg wydarzeń ukazanych w tekście • wskazuje w utworze punkt kulminacyjny • udowadnia, że „Kamizelka” jest nowelą 	<p>jednego z bohaterów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symbolikę tytułowej kamizelki • omawia funkcje każdego z typów narracji 	warunków i poziomu życia ludzi w drugiej połowie XIX w.
72. i 73. Rozprawiamy o rozprawce	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy budowy rozprawki z tezą i hipotezą • formułuje tezę lub hipotezę • we wstępach do rozprawek podkreśla tezę lub hipotezę 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania, wyrażając swój pogląd na określone tematy • podaje zalety i wady adaptacji filmowych • odnajduje odpowiednie argumenty w tekście • wypisuje z tekstu zalety i wady afrykańskiej tradycji rodzinnej • formułuje argumenty potwierdzające słuszność wskazanej tezy • pisze rozprawkę na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • szczegółowo omawia schemat kompozycyjny rozprawki z tezą i hipotezą • uzupełnia przysłowia i wyjaśnia ich znaczenie • gromadzi argumenty potwierdzające słuszność tez zawartych w powiedzeniach • sporządza plan rozprawki dotyczącej funkcji rodziny w życiu tradycyjnego Afrykanina 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze rozprawkę na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje wypowiedzi z forum internetowego na fragmenty rozprawek
74. i 75. Wódz czy cyrkowiec? – o bohaterze noweli „Sachem” Henryka Sienkiewicza	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment utworu „Sachem” • opowiada, kim był sachem i jak znalazł się wśród cyrkowców • określa cechy charakteru bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje krótką notatkę dotyczącą rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej • streszcza dzieje miasta Antylopa • przytacza nazwy oraz określenia wywodzące się z kultury Indian i białych osadników • nazywa uczucia, których doznawała publiczność podczas spektaklu • wyraża swoją opinię na temat zakończenia utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragment utworu zawierający ironię • tłumaczy, w jaki sposób dyrektor cyrku wpływał na emocje widzów 	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza dzieje miasta Antylopa, dbając o poprawność gramatyczną, ortograficzną oraz interpunkcyjną • ocenia relacje panujące między mieszkańcami Chiavatty a Niemcami • wyjaśnia w kilkudzaniowej wypowiedzi, co traci człowiek, który nie szanuje własnej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na temat rdzennych mieszkańców Ameryki Północnej

<p>76. Rozpoznajemy wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania podkreśla w wypowiedzeniach imiesłowowy 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca wypowiedzenia, zmieniając imiesłowowe równoważniki zdań na zdania podrzędne okolicznikowe przeredagowuje zdania pojedyncze na wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania wskazuje, które wypowiedzenia można przekształcić na zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania uzupełnia tekst brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, o czym należy pamiętać, tworząc wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania przeredagowuje tekst, zmieniając wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdania złożone podrzędnie, współrzędnie lub zdania pojedyncze podaje zasady użycia przecinka w zdaniach z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, dlaczego niektórych zdań nie można przekształcić na wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania określa, jak zmienił się charakter wypowiedzi po jej przekształceniu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jakiej odmianie języka i w jakim stylu stosuje się imiesłowowe równoważniki zdań
<p>77. Obrazek z życia wiejskiego chłopca</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły dzieł Marii Konopnickiej opowiada o wydarzeniach przedstawionych w wierszu „Jaś nie doczekał” 	<ul style="list-style-type: none"> nazywa uczucia, które wzbudza w czytelniku utwór przytacza słowa wielokrotnie powtarzające się w tekście podaje cechy charakterystyczne dla obrazka bierze udział w dyskusji na temat problemów współczesnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Marii Konopnickiej udowadnia, że utwór „Jaś nie doczekał” to obrazek 	<ul style="list-style-type: none"> określa funkcję powtórzeń występujących w wierszu aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat problemów współczesnych dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego wiersz Marii Konopnickiej można uznać za manifest społeczny
<p>78. i 79. Wielkie sprawy w miniaturowej formie</p>	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Antoniego Czechowa określa wybrane elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w tekście fragmenty związane z przebiegiem zdarzeń nadaje tytuły każdej z wyróżnionych części opisuje reakcje generała wywołane kichnięciem bohatera i kolejnymi przeprosinami 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Antoniego Czechowa wyjaśnia, co to jest absurd tłumaczy znaczenie fragmentu, w którym narrator prowadzi dialog z czytelnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy, w jaki sposób narasta napięcie w utworze wskazuje źródła absurdu w opowiadaniu ocenia postawę życiową Czerwiakowa 	<ul style="list-style-type: none"> określa, jakie prawdy życiowe przekazuje czytelnikom tekst Antoniego Czechowa

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze elementy humorystyczne • wymienia cechy charakteru głównego bohatera 			
80. i 81. Piszemy sprawozdanie z wydarzeń	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy sprawozdania • układa podane równoważniki we właściwej kolejności, tworząc plan sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia treść sprawozdania z wycieczki szkolnej • korzystając z zamieszczonego planu, redaguje sprawozdanie z uroczystości szkolnej • do podsumowania sprawozdania dopisuje poprzedzającą je część tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy sprawozdania • na podstawie podanych notatek i fotografii tworzy plan sprawozdania z wystawy owadów • odróżnia sprawozdanie od relacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wypowiedzenia, których styl nie odpowiada formie sprawozdania • redaguje sprawozdanie na podany temat, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • wcielając się w rolę komentatora sportowego, redaguje sprawozdanie z wyścigu Formuły 1
82. i 83. Przeżyć magiczne święta...	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Charlesa Dickensa • opowiada o przebiegu spotkania bohatera z widmem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list do rówieśnika, w którym opisuje tradycje świąt Bożego Narodzenia • tłumaczy, dlaczego duch Marleya zjawił się w domu wspólnika • gromadzi zwroty i wyrażenia do charakterystyki Scrooge'a i Marleya • wyjaśnia, czego symbolem jest łańcuch dźwigany przez zjawę • pisze rozprawkę na temat znaczenia pracy dla współczesnego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Charlesa Dickensa • określa, z jakich elementów mogłyby się składać łańcuchy współczesnych pokutników 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list do rówieśnika, w którym opisuje tradycje świąt Bożego Narodzenia, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo • pisze rozprawkę na temat znaczenia pracy dla współczesnego człowieka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia religijne i kulturowe znaczenie świąt Bożego Narodzenia
84. Kult pracy oczyma malarzy	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jakie czynności wykonują kobiety na każdym z dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, co wyrażają sylwetki postaci • opisuje kolorystykę obrazu „Babie lato” • wyjaśnia, co to jest karykatura 	<ul style="list-style-type: none"> • określa perspektywę zastosowaną przez artystów • wymienia elementy, dzięki którym można przyporządkować dzieła do epoki pozytywizmu bądź 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polega karykaturalność postaci na obrazie Jerzego Dudy-Gracza • wyjaśnia, co buduje nastrój obu prac 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie odnajduje informacje na temat innych dzieł Jerzego Dudy-Gracza nawiązujących do obrazów znanych malarzy

		<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój, jaki wywołują obie prace 	współczesności		
85. Tajemnice wypowiedzenia wielokrotnie złożonego	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> układa z podanych zdań pojedynczych wypowiedzenia złożone, stosując odpowiednie spójniki lub zaimki wykonuje wykresy zdań wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jaką konstrukcję nazywamy zdaniem wielokrotnie złożonym uzupełnia zdania określonymi rodzajami wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkowuje wykresy do właściwych zdań podaje kolejność sporządzania wykresu zdania wielokrotnie złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje zdania tematycznie związane z zamieszczonymi fotografiami i odnoszące do podanych wykresów
86. Jak okazywać uczucia?	<ul style="list-style-type: none"> podaje tytuły utworów Małgorzaty Hillar określa, kim jest podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia okoliczności towarzyszące okazywaniu uczuć przez człowieka z drugiej połowy XX w. wyraża swoje zdanie na temat wizerunku współczesnych ludzi ukazanego w wierszu gromadzi argumenty na wskazany temat pisze wypracowanie zatytułowane: <i>My z początku XXI wieku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Małgorzaty Hillar uzasadnia swoje zdanie na temat wizerunku współczesnych ludzi ukazanego w wierszu, podając argumenty i przykłady z życia 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wypracowanie zatytułowane: <i>My z początku XXI wieku</i>, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> ocenia sytuację ludzi w dzisiejszym świecie, uwzględniając zmiany kulturowe zachodzące w obecnych czasach
87. Bezinteresowna miłość wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Czesława Miłosza opowiada, w jaki sposób Wiktor realizował swój cel 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów określa, co było najważniejszym celem życiowym głównego bohatera utworu zapisuje w punktach przebieg kariery naukowca 	<ul style="list-style-type: none"> tłumaczy znaczenie podanych sentencji wyjaśnia, w jaki sposób utwór nawiązuje do pozytywistycznych ideałów wskazuje fragmenty, w których ujawnia się stosunek narratora do bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje styl prowadzenia narracji podaje propozycje odpowiedzi na pytania postawione na końcu tekstu Czesława Miłosza 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób w utworze nawiązuje się do pozytywistycznych ideałów
88. Gdzie postawić przecinek w zdaniu wielokrotnie złożonym?	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w tekście zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykresy podanych zdań wielokrotnie złożonych określa rodzaj każdego z wypowiedzeń składowych uzupełnia zdania wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> szczegółowo omawia zasady interpunkcji zdań wielokrotnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy zdania odpowiadające podanym wykresom 	<ul style="list-style-type: none"> rysuje wykres zdania wielokrotnie złożonego, zawierającego co najmniej cztery wypowiedzenia składowe i układa do niego wypowiedzenie

<p>89. i 90. Wynalazki, które zmieniły świat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Ericha Segala • opisuje wynalazek, który przydałby się bliskiej osobie 	<p>brakującymi przecinkami</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrzeczenia, których wymaga od naukowców praca badawcza • określa, co motywowało do pracy poszczególnych bohaterów • spośród podanych określić wybiera te, które charakteryzują Grega Morgensterna • sporządza listę dziesięciu najważniejszych wynalazków ostatniego pięćdziesięciolecia • uczestniczy w dyskusji na temat kradzieży intelektualnej 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Ericha Segala • wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>złote runo</i> • sporządza listę dziesięciu najważniejszych wynalazków ostatniego pięćdziesięciolecia, krótko opisując wpływ każdego z nich na własne życie 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę młodego naukowca • podaje zagrożenia wynikające z postawy Sandy'ego • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat kradzieży intelektualnej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawisko kradzieży intelektualnej, odwołując się do różnych przykładów z życia codziennego
<p>91. Etyczny wymiar pracy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyobraża sobie swoją przyszłość zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje skojarzenia z wyrazem <i>praca</i> • analizuje dane na wykresie i na ich podstawie formułuje tezę oraz trzy argumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego praca jest wartością 	<ul style="list-style-type: none"> • barwnie opowiada, jak wyobraża sobie swoją przyszłość zawodową 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy mapę myśli dotyczącą pojęcia <i>praca</i>
<p>92. i 93. Klucz do dobrego sprawozdania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne elementy sprawozdania z filmu, lektury i ze spektaklu • zaznacza fragmenty tekstu przekazujące opinie na temat lektury 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyrazów bliskoznacznych dopisuje synonimy do podanych wyrazów • określa, jakiego rodzaju informacje znajdują się w poszczególnych akapitach sprawozdania • redaguje ramowy plan wskazanego sprawozdania • pisze sprawozdanie z filmu na podstawie zamieszczonych informacji • uzupełnia tekst w taki 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia główne elementy sprawozdania z filmu, lektury i ze spektaklu • redaguje szczegółowy plan zamieszczonego sprawozdania 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie podanych informacji pisze sprawozdanie z filmu, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco odpowiada na pytania dotyczące ostatnio obejrzanego spektaklu

		sposób, aby powstało sprawozdanie z powieści			
94. Czerpać z pracy satysfakcję...	• na podstawie przypisu tłumaczy, co to jest autobiografia	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zawody, które wykonuje się z powołania • odszukuje w tekście elementy charakterystyczne dla autobiografii • wyjaśnia, w jaki sposób ksiądz traktował nauczanie • podaje, co Jan Twardowski zawdzięcza swoim uczniom • bierze udział w konkursie dotyczącym znajomości cytatów i powiedzeń związanych z pracą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką zasadę wychowania dzieci zaczerpnął Jan Twardowski od Janusza Korczaka • wskazuje sukcesy osiągnięte przez duchownego 	• określa, na czym polegała wyjątkowość pracy z dziećmi	• organizuje konkurs dotyczący znajomości cytatów i powiedzeń związanych z pracą
95. Wartość pracy dla Jana Pawła II	• opowiada o przygodzie Ojca Świętego na nartach	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie wskazanych słów • sporządza plan jednego dnia z życia papieża • podaje cechy charakteru papieża i uzasadnia każdą z nich odpowiednim cytatem • w kilku zdaniach opisuje specyfikę pracy papieża 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia podaną sentencję • tłumaczy, jaką wartość dla Jana Pawła II miała praca 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na czym polega humorystyczny efekt sytuacji ukazanej w tekście Stanisława Dziwisza • w kilku zdaniach opisuje specyfikę pracy papieża, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	• redaguje tygodniowy plan zajęć szkolnych i pozaszkolnych oraz wyciąga wnioski na temat jego realizacji
96. O szyku zdania	• układa zdania pojedyncze ze wskazanych zestawów słów	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzenia z podanymi wyrażeniami tak, aby ukazać różnice w ich znaczeniu • uzupełnia zdania, wpisując określenia w odpowiedniej kolejności • łączy ze sobą odpowiednie wypowiedzenia składowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co nazywamy szykiem wyrazów i szykiem wypowiedzeń • podaje zasady układania wyrazów w wypowiedzenia • przeredagowuje zdania w taki sposób, aby podkreślić znaczenie wyrazów, do których odsyłają pytania w nawiasach 	• porównuje pary zdań i określa, w jaki sposób zmienia się ich znaczenie	• przekształca fragment wiersza na tekst zapisany prozą

		stosując poprawną interpunkcję			
97. i 98. Praca jako przymus	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swoich domowych obowiązkach • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ewy Nowak 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sytuację ukazaną w tekście z punktu widzenia bohatera oraz jego rodziców • omawia podejście chłopca do pracy w sklepie • zapisuje argumenty każdej ze stron w sporze o kieszonkowe • wymienia zalety i wady bycia dzieckiem właścicieli sklepu • redaguje notatkę zawierającą przemyślenia na temat zasady <i>coś za coś</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie chłopca • redaguje notatkę zawierającą przemyślenia dotyczące zasady <i>coś za coś</i>, podając odpowiednie argumenty i dbając o poprawność językową • rozważa postawiony problem, uzupełniając schemat drzewka decyzyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje, czym różni się ukazana w tekście sytuacja opowiedziana z punktu widzenia Bartka i jego rodziców • na podstawie tekstu wnioskuje na temat rodziny chłopca i panujących w niej relacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście przykłady sarkazmu
99. Praca jako recepta na rodzinne kłopoty	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Zofii Chądzyńskiej • opowiada, jak wygląda przeciętny dzień Zuzanny 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relacje panujące między matką a córką • wyjaśnia, w jaki sposób inne osoby postrzegają Zuzannę • podaje epitety określające Erykę • przedstawia swoje stanowisko wobec konfliktu bohaterek • redaguje charakterystykę Zuzanny lub Eryki 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Zofii Chądzyńskiej • uzasadnia swoje stanowisko wobec konfliktu bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan działania mający na celu naprawienie relacji matki i córki • wskazuje priorytety, które należy uwzględnić w planowaniu dnia • redaguje charakterystykę Zuzanny lub Eryki, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, na czym polega pomoc oferowana przez telefony zaufania
100. Odkrywamy tajemnice telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wydarzenia przełomowe dla rozwoju telewizji • podaje rodzaje programów telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o początkach telewizji • podaje różnice między telewizją publiczną i komercyjną • prezentuje na forum klasy swój ulubiony program telewizyjny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia stwierdzenie, że świat jest <i>globalną wioską</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, która telewizja – publiczna czy komercyjna – ma ciekawszą ofertę programową • prezentuje na forum klasy swój ulubiony program telewizyjny, dbając o poprawność językową 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje wizję telewizji przyszłości

<p>101. Czy powinniśmy się obawiać XI muzy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem tekst K. Poppera • znajduje w tekście informacje o dobrych stronach telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje opinię autora artykułu na temat oddziaływania telewizji • wyjaśnia, jaki jest podstawowy cel stacji telewizyjnych • gromadzi argumenty dotyczące wpływu telewizji na edukację 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>demokracja</i> • porównuje definicję demokracji z opiniami rozmówców na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia własne przemyślenia dotyczące zalet telewizji opisanych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje kilka interesujących zagadnień, którym można by poświęcić cykl programów telewizyjnych
<p>102. W świecie czcionek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje czcionek i wyróżnień • proponuje rodzaje czcionek dla podanych form wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rodzaje czcionek i wyróżnień zastosowane w przedstawionej reklamie • redaguje w edytorze tekstu notatkę dotyczącą powieści podróźniczej 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje rodzaje czcionek i wyróżnień • odpowiednio dobiera rodzaje czcionek dla wskazanych form wypowiedzi • wyjaśnia różnice między zamieszczonymi tekstami, biorąc pod uwagę rodzaj i wielkość czcionek, wyróżnienia, odstępów oraz wyrównania 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jak funkcja danej wypowiedzi wpływa na sposób formatowania tekstu • redaguje w edytorze tekstu notatkę dotyczącą powieści podróźniczej, dbając o poprawność językową i funkcjonalność formy przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia przykłady zastosowania czcionek szeryfowych i bezszeryfowych
<p>103. Za co lubimy telewizję?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ewy Borowik-Dąbrowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>rytuał</i> • podaje rodzaje seriali, które ogląda najczęściej • wymienia elementy teleturniejów, które kojarzą się z rytuałami • formułuje dwa argumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co sprawia, że ludzie czerpią radość z oglądania seriali czy teleturniejów • podczas dyskusji przedstawia swoją opinię o roli seriali telewizyjnych • formułuje cztery argumenty na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego seriale można nazwać <i>filmową mową codzienną</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w obejrzanym programie rozrywkowym stałe zachowania uznawane za rytuały
<p>104. Czy moglibyśmy żyć bez szklanego ekranu?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, ile osób bierze udział w rozmowie przedstawionej w tekście • wypisuje z utworu nazwy stacji telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, co łączy wszystkie postacie • omawia rolę telewizji w życiu bohaterów • podaje argumenty przytaczane w dyskusji o wpływie telewizji na 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie podaną sentencję • charakteryzuje programy nadawane przez każdą z wypisanych stacji telewizyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własny sąd o wpływie telewizji na ludzi • układa ramówkę programu telewizyjnego na określony dzień tygodnia, dbając o właściwy dobór treści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wskazówki dla młodego człowieka, jak rozsądnie korzystać z tego, co oferuje telewizja

		<p>człowieka</p> <ul style="list-style-type: none"> • układa ramówkę programu telewizyjnego na określony dzień tygodnia 			
<p>105. Po co klaszczemy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Umberta Eco • wskazuje w tekście wiadomości o narratorze i jego misji • wymienia zwyczaje Bongów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym charakteryzują się widowiska telewizyjne w krainie opisanej przez narratora • przedstawia historię oklasków w kulturze mieszkańców Ziemi Nieznanej i Wysp Szczęśliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa stosunek narratora do opisywanej cywilizacji • ocenia wybraną przez siebie reklamę według podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia związek między kulturą ukazaną w tekście a rzeczywistością, w której żyjemy • tłumaczy, na czym polega przewrotność tytułu przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje i ocenia trzy emitowane w telewizji reklamy
<p>106. i 107. Dziennikarskim okiem – jak zredagować wywiad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia główne elementy wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje pytania do poszczególnych odpowiedzi • określa tematykę wywiadu • przyporządkowuje podane pytania do odpowiedzi • przeredagowuje wywiad, zamieniając zdania z mówionej odmiany języka na odmianę pisaną 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy wywiadu • redaguje wywiad ze znanym dziennikarzem telewizyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie informacje o odbiorcy zawarte są w podanych pytaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego zamieszczone pytania są przykładem manipulacji językowej
<p>108. Dziedzictwo pozytywizmu – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wynalazki pozytywizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia, co współczesna medycyna zawdzięcza odkryciom z XIX w. • określa, czego dotyczy teoria ewolucji Darwina 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia dziedzictwo epoki • wyjaśnia, jakie znaczenie miało skonstruowanie wahadła przez Léona Foucaulta 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób wynalazki pozytywizmu przyczyniły się do rozwoju cywilizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zabytki eklektyzmu i realizmu w swoim regionie
<p>109. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ustala adresata wiersza • określa daty graniczne epoki • podaje nazwisko twórcy filozofii pozytywistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska czterech filozofów, którzy mieli największy wpływ na poglądy epoki • wskazuje wartość najbardziej cenioną przez pozytywistów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, do jakich haseł pozytywistycznych odnoszą się słowa wiersza • omawia główne założenia pracy organicznej i pracy u podstaw • przyporządkowuje tytuły 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie lub rozprawkę na jeden z podanych tematów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje gatunek, który nie był charakterystyczny dla tej epoki

		<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym różni się opowiadanie od noweli • określa, kim był sachem • redaguje opowiadanie lub rozprawkę na jeden z podanych tematów 	<p>dział do ich autorów</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje dwa argumenty uzasadniające opinię przeciwną do sądu autorki tekstu 		
110. Uczymy się formatować tekst	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze w edytorze tekstu streszczenie dowolnego utworu o podróży i formatuje je zgodnie z podanymi wskazówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady formatowania szkolnej pracy pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia celowość zastosowanych narzędzi formatowania • określa rodzaje błędów, które można popełnić podczas formatowania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawia nieprawidłowo sformatowany tekst
111. Wprowadzenie do epoki Młodej Polski	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska największych myślicieli modernizmu • ustala daty graniczne Młodej Polski • podaje różne nazwy epoki • wymienia cechy impresjonizmu, symbolizmu i secesji 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwisko reprezentanta secesji w Polsce • określa, z jakimi wydarzeniami łączą się daty graniczne Młodej Polski 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia poglądy największych myślicieli modernizmu • wyjaśnia przyczynę istnienia różnych nazw epoki • charakteryzuje modernistyczne społeczeństwo 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób filozofia odnosi się do pesymizmu epoki • wskazuje elementy impresjonizmu i symbolizmu w podanych dziełach malarskich 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia najwybitniejsze dzieła reprezentantów secesji w Polsce i na świecie
112. Jak unikać błędów składniowych?	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest błąd składniowy 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w słowniku poprawnej polszczyzny informacje o wskazanych wyrazach • uzupełnia zdania poprawnymi formami podanych rzeczowników • zaznacza zdania, które można przekształcić w wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak unikać popełnienia błędów składniowych • łączy w pary bezokoliczniki i odpowiednie wyrażenia przyimkowe • przekształca zdania na wypowiedzenia złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polegają błędy składniowe w zaznaczonych wyrażeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje sprawozdanie na temat ważnego wydarzenia ze swojego życia oraz dokonuje autokorekty pracy, korzystając z porad „Krok po kroku”
113. Niezwyczajna lekcja polskiego	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Stefana Żeromskiego • opowiada o sytuacji przedstawionej we 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie źródeł wskazanych przez nauczyciela redaguje notatkę dotyczącą 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Stefana Żeromskiego • na podstawie samodzielnie odszukanych źródeł redaguje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Borowicz przysłuchiwał się recytacji <i>ze wstrętem i złością</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje wyniki ankiety na temat patriotyzmu

	fragmencie powieści	<p>przebiegu rusyfikacji na ziemiach polskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czego obawiał się nauczyciel podczas recytacji wiersza Adama Mickiewicza • nazywa uczucia uczniów i nauczyciela w trakcie wygłaszania „Reduty Ordona” • przeprowadza wśród rodziców i rówieśników ankietę na temat patriotyzmu 	<p>notatkę dotyczącą przebiegu rusyfikacji na ziemiach polskich</p> <ul style="list-style-type: none"> • ocenia zachowanie Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, z jakiego powodu Stefan Żeromski przytoczył w „Syzyfowych pracach” obszerne fragmenty „Reduty Ordona” 	
114. Co kryje się w „ciemno-smreczyńskich skal zwaliskach”?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Jana Kasprowicza • odszukuje w tekście słownictwo nazywające kolory • wymienia charakterystyczne cechy sonetu 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje szkic miejsca ukazanego w wierszu • wskazuje różnice w opisie krzaku dzikiej róży i limby 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jana Kasprowicza • udowadnia, że utwór Jana Kasprowicza jest sonetem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa wpływ kolorystyki na nastrój wiersza • wyjaśnia, co symbolizuje limba i krzak dzikiej róży 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje analizy innych sonetów Jana Kasprowicza wchodzących w skład cyklu „Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach”
115. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – test	<ul style="list-style-type: none"> • podaje intencje autora tekstu • wyjaśnia, do czego nawiązuje tytuł przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdanie, które ma charakter perswazyjny • określa styl tekstu • wypisuje cytaty, w których autor wyraża swoją opinię • wymienia cechy dobrego stylu • ustala, w jakim stylu powinny być napisane poszczególne wypowiedzi • pisze krótkie sprawozdanie z obejrzanego filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze plan rozprawki na podany temat • przekształca wypowiedzenia tak, aby słownictwo odpowiadało treści i formie komunikatu 	<ul style="list-style-type: none"> • przededagowuje wypowiedzi z forum internetowego na fragmenty sprawozdań z filmu • pisze krótkie sprawozdanie z obejrzanego filmu, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	
116. Zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Władysława Reymonta • czyta ze zrozumieniem 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje poszczególne zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Władysława Reymonta • dopisuje do archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką rolę Boże Narodzenie odgrywało w życiu chłopów 	<ul style="list-style-type: none"> • w dostępnych źródłach samodzielnie znajduje, w jaki sposób kultywuje się

	fragment utworu Władysława Reymonta • wymienia zwyczaje świąteczne panujące w Lipcach	• określa, które z wymienionych w utworze tradycji wigilijnych przetrwały do dzisiaj • wypisuje z tekstu archaizmy	ich współczesną formę		w Lipcach pamięć o pisarzu
117. „To w szyby deszcz dzwoni...” – szukamy wyrazów dźwiękonaśladowczych	• podaje tytuły utworów Leopolda Staffa • czyta ze zrozumieniem utwór Leopolda Staffa	• zapisuje przykłady dźwięków, barw i odczuć kojarzących się z deszczem • dzieli tekst na części, wyodrębniając poszczególne obrazy liryczne • wymienia kolory, za pomocą których podmiot liryczny opisuje deszcz • wskazuje w wierszu przykłady wyrazów dźwiękonaśladowczych	• krótko omawia postać Leopolda Staffa • nadaje tytuły poszczególnym obrazom lirycznym • uzasadnia, że utwór ma charakter impresjonistyczny • opisuje sposoby walki z jesiennym przygnębieniem	• wyjaśnia wpływ powtarzającego się fragmentu na odbiór wiersza • ustala funkcję wyrazów dźwiękonaśladowczych	• określa rolę zastosowanej w wierszu interpunkcji
118. Z wizytą w domu Dulskich	• podaje tytuły utworów Gabrieli Zapolskiej • opowiada o atmosferze panującej w domu Dulskich	• przedstawia, w jaki sposób główna bohaterka odnosi się do członków rodziny • wskazuje w dramacie fragmenty komizmu słownego i sytuacyjnego • wymienia wady ludzkie ukazane w tekście • redaguje notatkę dotyczącą wymowy przeczytanego utworu • pisze rozprawkę na temat współczesnych przejawów dulszczyzny	• wyjaśnia termin <i>filister</i> • krótko omawia postać Gabrieli Zapolskiej • na podstawie słownika języka polskiego tłumaczy, czym jest dulszczyzna	• komentuje scenę, w której Dulski zamiast na spaceru chodzi po pokoju • redaguje notatkę dotyczącą wymowy przeczytanego tekstu, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • pisze rozprawkę na temat współczesnych przejawów dulszczyzny, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo	• przedstawia współczesne oblicze dulszczyzny
119. Rozróżniamy mowę zależną i niezależną	• uzupełnia wypowiedzenia odpowiednimi	• przekształca opis rozmowy na dialog • uzupełnia zdania w	• wyjaśnia, czym różni się mowa niezależna od zależnej	• przeredagowuje fragment powieści, przedstawiając wypowiedzi postaci w	• określa, w jakich tekstach używa się najczęściej mowy zależnej, a w jakich

	czasownikami	mowie niezależnej i zależnej brakującymi znakami interpunkcyjnymi <ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania z dialogu na mowę zależną • redaguje tekst rozmowy pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób poprawnie przekształcić mowę niezależną w zależną i odwrotnie 	mowie zależnej	– niezależnej
120. Współczesne nawiązania do malarzy modernizmu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby ukazane na obrazie Édouarda Maneta • omawia kolorystykę obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje osoby ukazane na obrazie Édouarda Maneta • określa tematykę dzieła Reného Magritte’a • charakteryzuje kompozycje obu dzieł, korzystając z podanego słownictwa • redaguje opis jednego z obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie mają barwy dla przedstawionego w dziełach tematu 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuły prac • redaguje opis jednego z obrazów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kto został ukazany na obrazie Édouarda Maneta, odwołując się do informacji z encyklopedii lub albumów malarstwa
121. Echa postawy dekadencej w wierszu współczesnego poety	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Andrzeja Bursy • wyjaśnia, do kogo zwraca się podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia uczucia, o których jest mowa w tekście • charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu • wymienia trzy elementy postawy dekadencej • wskazuje motto utworu • podaje przykłady metafor i wyjaśnia ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Andrzeja Bursy • dokonuje gradacji uczuć, o których jest mowa w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję pełni motto w wierszu • redaguje notatkę na temat nastrojów społecznych przed rokiem 2000 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście nawiązania do młodopolskiego pesymizmu
122. Formatujemy teksty użytkowe	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady formatowania tekstów użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje propozycje sformatowania danego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zasady formatowania tekstów użytkowych • formatuje dany tekst, wybierając odpowiedni rodzaj i właściwą wielkość czcionki, a także ustalając odstępy oraz interlinię 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaje błędów, które mogą pojawić się podczas formatowania tekstów użytkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawia błędnie sformatowany tekst
123. Żyć zgodnie z naturą	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Edwarda Redlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego w myśl ludowych wierzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Edwarda Redlińskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje oryginalne i estetyczne portfolio 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia stopień zmian, które zaszły w sposobie

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje elementy gwarowe w tekście wymienia cechy naturalizmu 	<p>należy rozsądnie ścinać drzewa</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia opinię bohatera na temat pojawienia się na świecie poszczególnych zwierząt wykonuje portfolio prezentujące kulturę i sztukę ludową swojego regionu 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób las i pole pilnują uczciwości ludzi uzasadnia, że „Konopielka” jest utworem naturalistycznym 	prezentujące kulturę i sztukę ludową swojego regionu	myślenia ludności wiejskiej od czasów Młodej Polski
<p>124. Jakie przesłanie niesie utwór Agnieszki Osieckiej „Róbmy coś”?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Agnieszki Osieckiej wskazuje adresata wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie encyklopedii redaguje notatkę o Stanisławie Wyspiańskim odnajduje w tekście czasowniki w trybie rozkazującym odszukuje w utworze elementy komiczne określa nastrój wiersza głośno czyta tekst, zwracając uwagę na długość wersów i sposób akcentowania wyrazów formuluje rady na przezwyciężenie uczucia niemocy i zniechęcenia 	<ul style="list-style-type: none"> krótko omawia postać Agnieszki Osieckiej tworzy tekst piosenki do szkolnego kabaretu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście nawiązania do nastrojowości modernizmu określa cel nagromadzenia w utworze czasowników w trybie rozkazującym 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób długość wersów i sposób akcentowania wpływa na rytm wiersza i jego nastrój
<p>125. Najmniejsze cząstki wyrazu – głoski i litery</p>	<ul style="list-style-type: none"> podkreśla głoski, którymi różnią się podane wyrazy ślucha z uwagą trudnych do odczytania tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnice występujące w zaznaczonej parze głosek uważnie ślucha tekstu, starając się wychwycić błędy w wymowie 	dokonuje klasyfikacji głosek	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego niewyraźne wymawianie słów może spowodować nieporozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie wybranej pary wyrazów układa krótki dialog na temat nieporozumienia
<p>126. Czy sztuka jest na sprzedaż?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co znaczy osiągnąć sukces 	<ul style="list-style-type: none"> podaje różnice między zwykłym przedmiotem a dziełem sztuki określa, czy miarą talentu artysty jest jego bogactwo opowiada, gdzie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie słowa <i>komercja</i> omawia różne definicje sukcesu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje kodeks prawdziwego artysty 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, jakie potrzeby ludzkie są zaspokajane przez podane sposoby spędzania wolnego czasu

		współcześni ludzie najchętniej spędzają wolny czas			
127. Czy rozmawiamy ze sobą językiem seriali?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ryszardy Wojciechowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób bohaterowie artykułu odnoszą się do telewizji • wskazuje wypowiedzi aktorów dotyczące zadań artysty • na podstawie tekstu „Daleko od seriali” wyjaśnia, czym jest sztuka • przedstawia opinie Jana Peszka i jego córki o roli urody, sławy i pieniędzy • pisze charakterystykę <i>człowieka userialowionego</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa wartości, które cenią rozmówcy • poprawnie posługuje się terminem <i>nonkonformista</i> • wyjaśnia sformułowania: <i>telewizyjna magma</i>, <i>bogactwo usypia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Jana Peszka i jego córkę można nazwać nonkonformistami • pisze charakterystykę <i>człowieka userialowionego</i>, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza w klasie debatę na temat zadań artysty
128. Dokonuję korekty tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy korekty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza miejsca w tekście, w których powinny znaleźć się spacje • wskazuje zdania z brakującymi półpauzami 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje poszczególne elementy korekty tekstu • wyjaśnia, czym różni się dywiz od półpauzy 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie dokonuje korekty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście błędy wymagające korekty
129. Jaką rolę w naszym życiu odgrywają wideoklipy?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Andrzeja Pitrusa • określa tematykę tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza listę pięciu najchętniej oglądanych teledysków • wypisuje z tekstu synonimy słowa <i>teledysk</i> • układa definicję wideoklipu • wynotowuje z tekstu po dwa przykłady zdań zawierających fakty i przekazujących opinie • redaguje rozprawkę na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje różnice między teledyskiem a innymi audycjami telewizyjnymi • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie słowa <i>kryptoreklama</i> • wynotowuje z tekstu po cztery przykłady zdań zawierających fakty i przekazujących opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozprawkę na określony temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiedzy z podręcznika wyjaśnia, czy teledyski są kryptoreklamą
130. O zjawiskach fonetycznych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zjawiska fonetyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje wyrazy, których wymowa różni się od pisowni • podkreśla w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawiska fonetyczne • wyjaśnia, na czym polega uproszczenie grup 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z tekstu wyrazy, grupując je na takie, w których doszło do upodobnień i takie, które 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób można w wypowiedzi ustnej wyrazić określoną intencję

		<p>słowa, w których doszło do ubezdźwięcznienia</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza głoski, które uległy upodobnieniu w poszczególnych wyrazach • wskazuje w zdaniach upodobnienia międzywyrazowe • uzupełnia wyrazy odpowiednimi spółgłoskami • czyta tekst, starając się przekazać określoną intencję 	<p>spółgłoskowych we wskazanych słowach</p>	<p>są naśladowaniem mowy cudzoziemca</p>	
<p>131. Z historii internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zalety internetu • zapoznaje się z historią internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko przedstawia historię internetu • formułuje dwa argumenty na temat: <i>Internet – globalny śmietnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje własną definicję internetu • przedstawia historię internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje cztery argumenty na temat: <i>Internet – globalny śmietnik</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy mapę myśli związaną z pojęciem internetu • proponuje inne, nieznanne obecnie zastosowania sieci
<p>132. Czy warto wierzyć w anioły?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje informacje dotyczące wymienionych elementów świata przedstawionego • wymienia cechy powieści obyczajowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli bohaterów przeczytanego fragmentu powieści na dwie grupy według wskazanego kryterium • odpowiada na pytania dotyczące tekstu • określa, jak inne postacie oceniają postępowanie Jana • ustala, który z bohaterów zmienił poglądy i dlaczego tak się stało 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie utworu formułuje argumenty potwierdzające, że internet pozwala poznawać świat, a także wpływa na poglądy ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postępowanie ojca Ewy • udowadnia, że tekst „Anioły fruną do nieba” zawiera elementy powieści obyczajowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, dla jakiej epoki literackiej charakterystyczny jest racjonalizm • przygotowuje projekt strony internetowej
<p>133. Czy internet jest zagrożeniem dla książek drukowanych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagadnienia poruszane w wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Paulo Coelho dba o to, by fragmenty jego powieści były publikowane w internecie • wskazuje w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zagadnienia poruszane w wywiadzie • uzasadnia opinię na podany temat • formułuje cztery argumenty do tezy, czy 	<ul style="list-style-type: none"> • ustosunkowuje się do tematyki tekstu „Coelho w internecie” • pisze rozprawkę o zaletach i wadach książek drukowanych 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza bazę stron internetowych dotyczących wybranych pisarzy

		<p>pisarza fakty i opinie</p> <ul style="list-style-type: none"> • formułuje dwa argumenty do tezy, czy internet może zagrozić popularności książek drukowanych • wyraża opinię na podany temat • określa zalety i wady książek drukowanych 	<p>internet może zagrozić popularności książek drukowanych</p>		
<p>134. Nie bądź bez troskim internautą</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia pięć zagrożeń dla bez troskiego internauty 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia stanowisko autora na temat oddziaływania internetu na człowieka • określa, jak internet wpływa na relacje młodego człowieka z rodzicami i rodzeństwem • układa listę siedmiu cudów świata stworzonych dzięki ludzkiemu umysłowi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wielogodzinne korzystanie z komputera oddziałuje na intelekt, uczucia i wolę człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, czy formułowanie poglądów w formie alfabetu ma szansę zainteresować młodych odbiorców • układa listę siedmiu cudów świata stworzonych dzięki ludzkiemu umysłowi, wzbogacając ją odpowiednimi rysunkami 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje humorystyczne opowiadania na zadany temat, stosując elementy opisu postaci, przeżyć oraz sytuacji
<p>135. Jak unikać błędów fonetycznych?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z objaśnieniami dotyczącymi wymowy wyróżnionych wyrazów • czyta głośno tekst, dbając o poprawność fonetyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest błąd fonetyczny • odszukuje w słowniku poprawnej polszczyzny informacje dotyczące określonych wyrazów • zaznacza w wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza w tekście słowa, których wymowa może sprawić trudności • wskazuje błędy fonetyczne w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób można unikać błędów fonetycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wysłuchanego tekstu omawia błędy fonetyczne
<p>136. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – test</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania • łączy zdania w wypowiedzenie wielokrotnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala liczbę zdań pojedynczych w przeczytanym fragmencie powieści • określa rodzaje zamieszczonych wypowiedzeń • wskazuje w wypowiedzeniu liczbę 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa każdy ze wskazanych związków składniowych • uzupełnia wypowiedzenia tak, aby powstały określone typy zdań złożonych • uzupełnia wypowiedzenia brakującymi przecinkami 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje z podanego zdania wszystkie związki składniowe • określa rodzaje zdań złożonych i wykonuje ich wykresy • przekształca dialog na mowę zależną • redaguje wypowiedź na 	

		<p>wyrazów poza związkami zdania</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdanie, w którym zastosowano naturalny szyk • nazywa zjawisko fonetyczne zachodzące w podanym przykładzie • redaguje wypowiedź na określony temat, używając wymienionych typów zdań 		<p>określony temat, używając wymienionych typów zdań oraz przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych</p>	
<p>137. Na tropie Młodej Polski – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wynalazki modernizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przyczyny zainteresowania kąpielą w łaźniach publicznych • wyjaśnia, kiedy i gdzie narodziła się tradycja malowania chat 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat odkryć małżonków Curie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przyczyny popularności ideałów modernizmu w dzisiejszych czasach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje miejsca w swoim regionie, gdzie są zgromadzone dzieła młodopolskich artystów lub pamiątki po nich
<p>138. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest podmiot liryczny w wierszu • ustala daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje odpowiedni środek stylistyczny • podaje inne nazwy Młodej Polski • wymienia nazwisko polskiego symbolisty • podaje nazwiska przedstawicieli impresjonizmu w malarstwie • podkreśla tytuł powieści Stefana Żeromskiego • formułuje dwa argumenty uzasadniające tezę, że internet stał się największym dziełem człowieka • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zasady życia cyganerii • podaje charakterystyczne cechy secesji • tłumaczy terminy: <i>dulsczyzna</i>, <i>synestezja</i>, <i>cywilizacja informacyjna</i> • wyjaśnia, który fragment ukazuje przyrodę w sposób charakterystyczny dla impresjonistów • określa, czym internet różni się od innych mediów 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, na czym polega wyjątkowość doświadczeń podmiotu lirycznego • uzasadnia, że zamieszczony wiersz wyraża nastroje dekadentkie • pisze wypracowanie na jeden z podanych tematów, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo 	

Autor: Justyna Zabrodzka